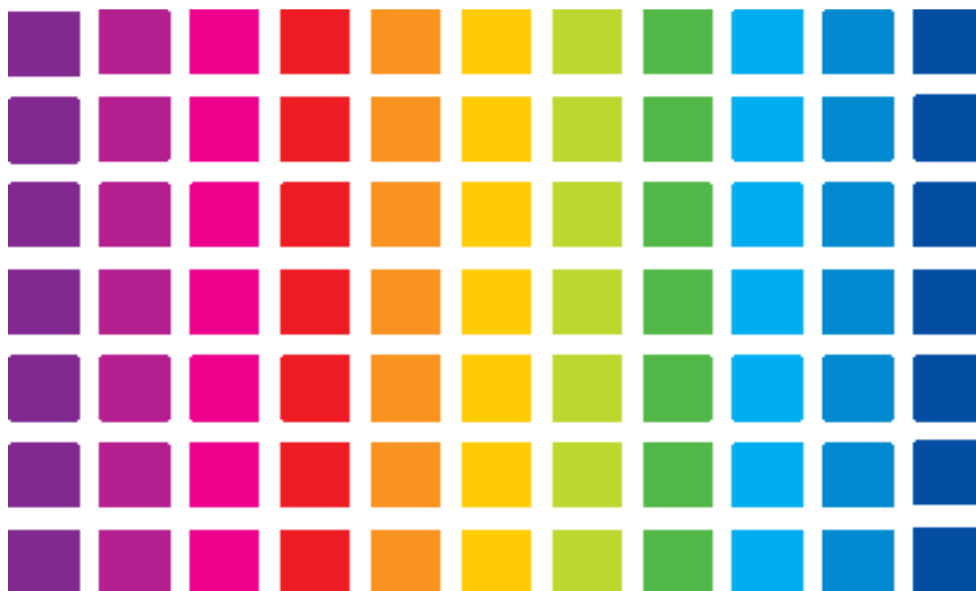

STRATEŠKI NAČRT

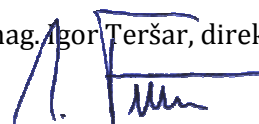
Strateški načrt Javnega sklada Republike Slovenije za obdobje 2015-2020

*Na podlagi tretjega odstavka 22. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Ur. l. RS št. 77/07 - uradno prečiščeno besedilo, 56/08, 4/10, 20/11 in 111/13) je Vlada Republike Slovenije podala pozitivno predhodno mnenje dne 8. 1. 2015. Na podlagi navedenega pozitivnega mnenja in skladno z zgoraj navedeno pravno podlago **sprejemam** Strateški načrt Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije za obdobje 2015-2020.*

Ljubljana, 12. 1. 2015

mag. Igor Teršar, direktor

Namen dokumenta

Strateški načrt Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti za obdobje 2015–2020 podrobneje predstavlja izzive, priložnosti, cilje in pristope, s katerimi se bo sklad ustrezno odzival na potrebe okolja in uspešno uresničil svoje osnovno poslanstvo – skrb za uresničenje potenciala ljubiteljskih dejavnosti v kulturi.

V tem smislu je strateški načrt tudi dokument, ki postavlja prioritete nacionalne kulturne politike na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in neposredno odgovarja na ključne dolgoročne probleme tega področja.

V upravljavskem smislu je strateški načrt osnova za usklajevanje in potrjevanje usmeritev v odnosu do ustanovitelja ter podlaga za sprejemanje letnih načrtov.

Predstavitev sklada

Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je bil ustanovljen z zakonom, najprej pod imenom Sklad Republike Slovenije za ljubiteljske kulturne dejavnosti. Ustanovljen je bil z namenom prevzeti izvajanje nacionalnega kulturnega programa v delu, ki pokriva ljubiteljske kulturne dejavnosti (*Uradni list RS*, št. 1/96).

Spremembe nalog

Z ustanovitvijo sklada naj bi bil zagotovljen skladen in uravnotežen kulturni razvoj po vsej Sloveniji. Zakon je med nalogami sklada poleg izvajanja nacionalnega kulturnega programa določil še financiranje in nadzor nad porabo sredstev za ljubiteljske kulturne programe, zagotavljanje strokovno-organizacijske pomoči ljubiteljskim kulturnim društvom, načrtovanje in izvajanje sodelovanja s tujimi sorodnimi organizacijami, skrb za izobraževalne programe, promoviranje dosežkov ljubiteljske kulturne dejavnosti in izdajanje publikacij.

Leta 2000 je Vlada Republike Slovenije sprejela Akt o ustanovitvi Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Z opustitvijo oznake ljubiteljski naj bi se vloga sklada razširila. Poleg skrbi za ljubiteljska kulturna društva in njihove zveze tako sklad opravlja tudi kulturnoposredniške, organizacijske in administrativne naloge za lokalne skupnosti in je marsikje glavni nosilec kulturne politike. Deset let pozneje je Državni zbor sprejel nov Zakon o Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (*Uradni list RS*, št. 29/10). Pomembna novost je bila uvedba zbirke podatkov za oblikovanje strokovnih podlag za delo sklada, spremljanje rezultatov in učinkov financiranja ter izvajanja nadzora nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti izvajalcev programov in projektov pa tudi spremljanje stanja ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in obveščanja javnosti o financiranju programov in projektov.

Ključni razvojni mejniki

1995–1996	Formalna ustanovitev Sklada Republike Slovenije za ljubiteljske kulturne dejavnosti (SLKD), ki prevzame izvajanje nacionalnega kulturnega programa na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti.
1997	Začetek delovanja Sklada Republike Slovenije za ljubiteljske kulturne dejavnosti in oblikovanja mreže 45 območnih izpostav.
1999–2003	Širitev in dokončna vzpostavitev takratne mreže 59 območnih izpostav.
2000	Preoblikovanje v Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) in razširitev dejavnosti in nalog.
2010	Sprejetje Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti in novega Akta o ustanovitvi Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti.

Ključna področja delovanja

a) Skrb za ljubiteljsko kulturo

JSKD je nosilec razvoja, izvedbe in spremljanja nacionalnega kulturnega programa za ljubiteljsko kulturno dejavnost, živo tradicijsko kulturo, kulturno dediščino in oblik sodobnejših kulturnih vsebin. JSKD skrbi za množičnost in kakovost ljubiteljske kulture ter kakovostna in celostna izobraževanja. Sklad skrbi za zagotavljanje in usmerjanje strokovno-organizacijske podpore ljubiteljskim kulturnim društvom, zvezam, skupinam in posameznikom, za financiranje in sofinanciranje kulturnih dejavnosti na nacionalni in lokalni ravni ter spremljanje, izvajanje in porabo sredstev. JSKD skrbi tudi za zagovorništvo interesov področja in aktivno sodelovanje pri pripravi zakonskih podlag in usmeritev. Oblikuje nacionalne, regionalne in lokalne strokovne standarde in prevzema odgovornost za upravljanje sistema kakovosti. Pri ljubiteljski kulturi skrbi tudi za mednarodno sodelovanje in udejstvovanje.

b) Krepitev kapacitet ustvarjalcev

JSKD izvaja tristopenjski piramidni program za dostopnost kulturnih vsebin, krepitev ustvarjalcev in razvoj občinstva skozi organizacijo prireditev, izobraževanj in svetovanj. Prav tako izvaja področne raziskave in raziskave temeljnega področja. Skrbi za založništvo literature in pripomočkov pri ljubiteljski kulturi in izvajanje rezidenčnih programov. JSKD organizira nacionalni sistem nagrad in priznanj. Organizira in posreduje kulturne vsebine v obliki organizacije dogodkov za lokalne skupnosti.

c) Upravljanje nacionalne infrastrukture ljubiteljske kulture

JSKD razvija in upravlja mrežo območnih izpostav, ki zagotavlja infrastrukturo za informiranje, povezovanje in obveščanje. Upravlja dodeljeno kulturno infrastrukturo.

d) Upravljanje JSKD

Vodenje JSKD vključuje vodenje poslovanja, ustvarjanje vizij, načrtovanje, spremljanje in vrednotenje doseganja ciljev ter skrb za pravno in finančno preglednost poslovanja. Skrbi za razvoj kadrov in upravljanje s človeškimi viri, razvoj in optimiziranje organizacijske strukture. Razvija notranje in zunanje kriterije delovanja ter usklajuje dogovore z deležniki.

Strateške smernice delovanja sklada

Poslanstvo

JSKD skrbi za razvoj in uresničevanje nacionalnega potenciala ljubiteljskih kulturnih dejavnosti.¹

Skrbi tudi za aktivno ustvarjalnost, razvoj ustvarjalnih kapacitet in strokovnih standardov in širjenje dostopnosti kulturnih programov.

Vizija

Ljubiteljske dejavnosti v kulturi bodo v Sloveniji dobro razvite in sistemsko učinkovito pokrite. JSKD bo imel splošno priznan status avtoritete na tem področju.

JSKD se bo v okviru zakonskih pooblastil in v partnerskem razmerju z vsemi, ki delujejo in izvajajo kulturne programe ljubiteljske kulture, osredotočil na razvijanje mreže nosilcev dejavnosti, torej kulturnih društev in njihovih zvez ter posameznikov v sistemsko trdno povezano kulturno skupnost.

JSKD bo nadgrajeval in na novo sklepal partnerske sporazume z vidnejšimi nosilci civilne družbe, ki se ukvarja z ljubiteljsko kulturo in njenimi vrednotami. Zavzemal se bo za izboljšanje zakonskih izhodišč na polju ljubiteljske kulture.

JSKD bo deloval kot samozavesten, upoštevan in prepoznaven sogovornik. Svoje poslanstvo bo uresničeval načrtno in osredotočeno, kakovost njegovega dela pa bodo dokazovali opazni napredki v ljubiteljskih dejavnostih.

Splošna javnost bo priznavala pomen množičnosti in kakovosti ljubiteljskih dejavnosti v kulturi in poznala vlogo JSKD pri izkoriščanju potenciala teh dejavnosti.

Uporabniki bodo v JSKD videli pomembnega sogovornika, ki razume njihove potrebe, jih podpira in promovira. Zaupali mu bodo, ker bo dostopno organiziran in jim bo zagotavljal zanesljive in kakovostne storitve.

¹ Na operativni ravni s pojmom ljubiteljska kulturna dejavnost opredeljujemo tiste dejavnosti, kjer neposredni izvajalci (člani pevskih zborov, orkestrrov, gledaliških in lutkovnih skupin, folklornih ansamblov, filmskih skupin, plesnih skupin, literarnih skupin, likovnikov...) dejavnosti ne izvajajo kot poklic (praviloma za njih niso plačani). Opredelitev ljubiteljstva ni vezana na izobrazbo.

Na področju ljubiteljstva kot mentorji in strokovni vodje delujejo številni formalno izobraženi strokovnjaki, ki za svoje delo lahko prejemajo plačilo.

Lokalne skupnosti bodo v JSKD videli kakovostnega partnerja, ki jim pomaga zagotoviti kakovostno kulturno ponudbo. Prepoznale ga bodo kot kompetentnega strokovnega partnerja, ki jih zna podpreti pri zasnovi, pripravi in izvedbi programov.

Kulturna stroka bo JSKD priznavala status oblikovalcev nespornih strokovnih standardov. Videla ga bo kot potrebno in pomembno ustanovo, ki v svoje delo redno vključuje strokovnjake z različnih področij in ki tradicionalno skrbi za razvoj področij brez formalnih nacionalnih programov oziroma standardov.

Država bo prepoznala pomen ljubiteljske kulture kot dejavnosti v nacionalnem interesu. JSKD bo na tem področju sprejemala kot referenčnega partnerja, ki opravlja pomembne in dragocene naloge. V njem bo videla mrežo, ki z dobrimi rezultati povezuje vire in potencialne na vseh treh ravneh - državni, lokalni in ustvarjalni.

Vrednote

- Osredotočenost na razvoj ljubiteljske kulture
- Dostopnost programov in storitev
- Doslednost pri uveljavljanju nacionalnih standardov strokovnosti
- Preglednost delovanja
- Odzivnost na potrebe družbe

Strateški cilji do leta 2020

- 1. V širši javnosti, med uporabniki in partnerji postati prepoznana, nacionalno pomembna organizacija. Doseči, da bodo vsi zaposleni poznali poslanstvo, vizijo in strateške cilje sklada in da bodo imeli razvite, zapisane in usklajene osebne cilje.**
- 2. Doseči, da bodo strokovni standardi JSKD postali nacionalni referenčni standardi v ljubiteljskih dejavnostih v kulturi.**
- 3. Ob stabilnem financiranju izvajati večletne programske ali projektne razpise za programe ljubiteljskih društev v kulturi na nacionalni in lokalni ravni. Doseči redno sofinanciranje vseh lokalnih skupnosti in prevzeti vlogo dodeljevalca finančnih sredstev lokalnih proračunov mestnih občin za ljubiteljska kulturna društva.**

4. Postaviti optimizirano organizacijsko strukturo, posodobljeno sistematizacijo in usklajeno delovanje na vseh ravneh mreže.
5. Vzpostaviti študijski center in javno digitalno platformo strokovnih gradiv na področju ljubiteljskih dejavnosti in dopolniti specializirano knjižnico.
6. Doseči optimalno razmerje med programi JSKD, društev in njihovih zvez ter posameznikov.
7. Doseči večjo vključenost mladih.

Strateške in razvojne prednostne naloge

1. Doseči boljši pregled in vrednotenje nad celotnim delovanjem
2. Vzpostaviti sistem izobraževanj in povezovanj zaposlenih
3. Optimizirati organizacijo: jasneje določiti vloge in plačne položaje zaposlenih
4. Optimizirati upravljanje mreže, piramidnega sistema in kulturne infrastrukture
5. Vzpostaviti sistem zunanje in notranje komunikacije za večjo razpoznavnost in veljavo
6. Sistemsko rešiti financiranje ljubiteljske kulture
7. Vzpostaviti pogoje za boljše sodelovanje z deležniki
8. Izvesti vseslovensko raziskavo o razširjenosti aktivne kulturne ustvarjalnosti in se vključiti v tovrstno evropsko raziskavo (do leta 2017)
9. Vzpostaviti celovito informacijsko platformo za kulturne dogodke
10. Prek projekta Jamstvo za mlade izvesti usposabljanja za mlade
11. Podatkovno spremljanje in analiziranje podatkov

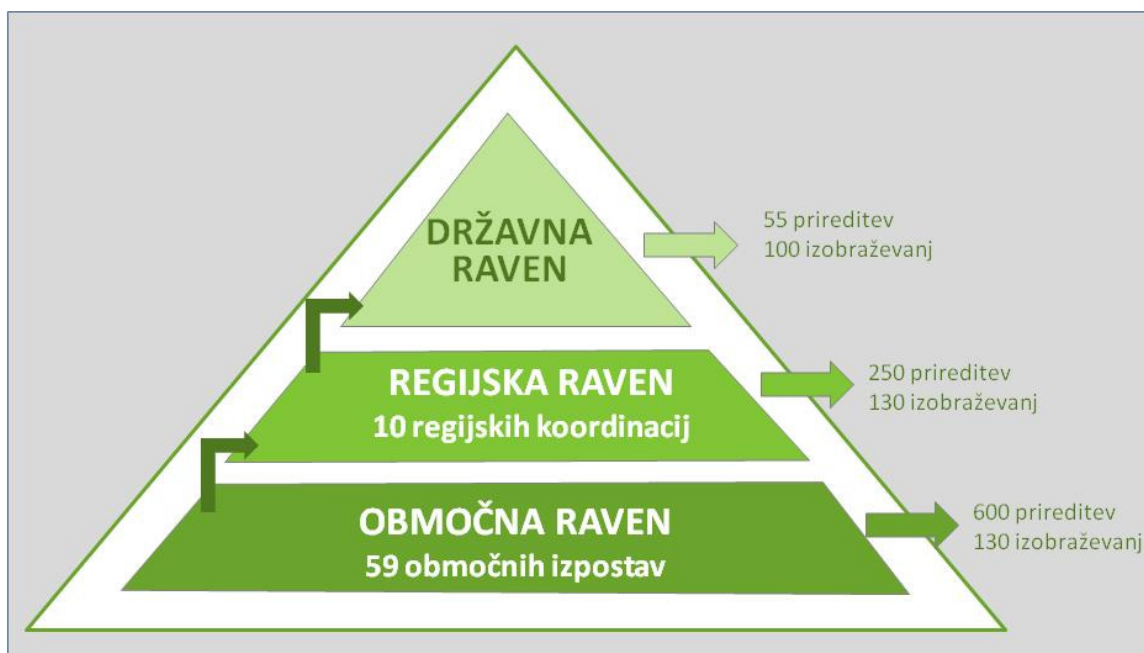

Programske prednostne naloge

Programske dejavnosti JSKD obsegajo vokalno in inštrumentalno glasbo, gledališče in lutke, folkloro, ples, film, likovno in literarno dejavnost. Našteta področja se med seboj povezujejo in dopolnjujejo, vsa obsegajo tudi kulturno vzgojo, upoštevajo kulturno raznolikost (sodelovanje z vsemi starostnimi, etničnimi skupinami...) ter vpeljujejo nove prakse.

Namen programskih dejavnosti JSKD je zagotoviti ustrezne pogoje za delovanje ljubiteljske kulture, spodbujati ustvarjalnost in omogočiti kakovostne dosežke v celotnem slovenskem kulturnem prostoru. To nalogo JSKD uresničuje z upravljanjem nacionalne programske piramide na treh ravneh, ki omogoča strokovno spremljanje razvoja ustvarjalcev.

Na območni ravni se lahko predstavi vsak ljubiteljski ustvarjalec, na regijski ravni so predstavljeni raznoliki in izvirni sporedi, na državni ravni pa ustvarjalci z mednarodno primerljivimi dosežki.

Nacionalna programska piramida je namenjena izobraževanju in napredovanju vseh udeležencev skozi prireditve (na katerih strokovni spremljevalci izberejo najboljše za višjo raven, ocenjujejo in svetujejo) in druge izobraževalne oblike (šole, seminarji, delavnice, poletni tabori itn).

Opisani sistem je podprt z založniškimi projekti (s specializirano knjižnico, e-knjigarno in Slovenskim zborovskim arhivom) in sofinanciranjem ljubiteljske kulture prek javnih razpisov in pozivov. Sistematičnost se v pozitivnem smislu odraža v razvoju in dvigu kakovosti programov in njihove izvedbe ter v splošni rasti ravni ljubiteljske kulture. Po drugi strani pa se skozi vse programske dejavnosti kaže potreba po krepitvi dela z

mladimi, po jasnejši in prepoznavnejši izobraževalni shemi za mentorje, po krepitvi deficitarnih področij (znotraj dejavnosti in po regijah) in poenotenih standardih izvedbe programa.

Splošni programski cilji JSKD do leta 2020

1. Uveljaviti nacionalne strokovne standarde v ljubiteljski kulturi
2. Ohraniti obseg in dvigniti kakovost in prepoznavnost produkcije JSKD
3. Povečati število projektov, ki povezujejo različne programske dejavnosti
4. Oblikovati pristope in razviti projekte, ki bodo zagotovili povečevanje vključenosti mladih
5. Vzpostaviti sistematično in učinkovito izobraževanje

Pregled stanja in usmeritev po področjih

Vokalna glasba

Sistematično ukvarjanje z zborovsko glasbo, najbolj razširjeno obliko ljubiteljske dejavnosti v Sloveniji, izhaja iz dolgoletne tradicije. JSKD spodbuja in spremlja množično udejstvovanje, vrednoti dosežke slovenskih zborov in pripravlja kakovostne izobraževalne programe – daljše izobraževalne oblike za bolj poglobljeno znanje zborovodij in pevcev in krajše tematske seminarje.

Do leta 2020 bo dejavnost vokalne glasbe osredotočena predvsem na razvoj mladinskih zborov – dvig števila mladinskih zborov na območnih revijah in izvajalskih kvalitet, nastanek nove literature za mladinske zборе in povečanje števila mladih skladateljev zborovske glasbe. Pozornost bo namenjena tudi izidu temeljnih slovenskih priročnikov za zborovsko področje in ohranitvi kakovostne, prepoznavne in uporabne revije Naši zbori.

Inštrumentalna glasba

Razvejan program inštrumentalne glasbe je namenjen vsem generacijam glasbenikov: članom pihalnih orkestrrov, harmonikarskih, tamburaških in mandolinskih skupin, plesnih orkestrrov, big bandov, rockovskih skupin in citrarjem. JSKD zanje pripravlja

delavnice, seminarje, simpozije, šole, za mlade glasbenike tudi poletne taborne, pregledna letna srečanja, mednarodna in slovenska tekmovanja različnih težavnostnih stopenj. Izdaja tudi strokovne publikacije.

Do leta 2020 bo osrednja skrb namenjena strokovnemu sodelovanju z Zvezo slovenskih godb in intenzivnemu razvoju področja mladinskih rockovskih skupin, tamburaških in mandolinskih skupin (založništvo, izobraževanje in prireditve). Za intenzivnejše vključevanje mladih in njihov razvoj sta nujna tudi implementacija inovativnih pristopov v prireditvenem delu (dvig števila posebnih scenskih dogodkov) in krepitev izobraževalnega sistema.

Gledališče in lutke

JSKD zagotavlja pomemben del gledališke produkcije v Sloveniji, saj skrbi za vsa tri temeljna področja. Srečanja in festivali so namenjeni vsem ljubiteljskim gledališkim in lutkovnim skupinam. Gledališke delavnice in seminarji so namenjeni igralcem, režiserjem, mentorjem, animatorjem in drugim gledališkim ustvarjalcem. Pri založniškem programu pa je pozornost usmerjena predvsem na izdajanje priročnikov za gledališke in lutkovne ustvarjalce in sodobnih dramskih besedil.

Do leta 2020 bo gledališka dejavnost osredotočena predvsem na krepitev deficitarnih področij znotraj gledališke umetnosti (scenografija, kostumografija, oblikovanje zvoka in svetlobe) in na vzpostavitev študentskega gledališča in gledališča starejših, lutkovna dejavnost pa na krepitev lutkovne dejavnosti odraslih s poudarkom na lutkovni produkciji za odrasle. Pri tem bo ključno kakovostno in sistematično izobraževanje mentorjev gledaliških in lutkovnih skupin skozi module študijskega centra.

Folklorna dejavnost

JSKD organizira delavnice in seminarje za pridobitev ustreznih znanj in spoznavanje ustreznih odrskih interpretacij. Skupine lahko izvirnost in verodostojnost predstavijo na srečanjih, ki jih JSKD pripravlja na treh ravneh. Za razvoj folklorne dejavnosti je ključnega pomena prav neformalno izobraževanje, ki je v zadnjih letih spodbudilo kakovostno rast folklornih skupin, ob njem pa tudi bogat založniški program, ki prispeva k ustreznemu dožemanju folklorne dejavnosti v stroki, znanosti in med širšim občinstvom.

Do leta 2020 bo folklorna dejavnost osredotočena na dvig izvedbene ravni nastopov folklornih, pevskih in godčevskih skupin, predvsem s sodobnejšimi pristopi in raznolikimi programi, kar pomeni tudi večjo atraktivnost za mlade. JSKD bo skrbel za strokovno podporo novim kadrom v okviru študijskega centra in si prizadeval za uvedbo formalne izobraževalne oblike, ki bi vzpostavila širši strokovni krog na folklornem področju. Z dosledno predstavitvijo pevskega, plesnega in godčevskega izročila v osnovnih šolah (dodatna izobraževanja za učitelje v osnovnih šolah, mlade in njihove vodje, porast prireditev, namenjenih mladim, porast folklornih skupin ali krožkov v osnovnih šolah, porast mladinskih folklornih skupin) pa želi sklad poskrbeti za aktualnost in zavest o pomenu ohranjanja izročila.

Film

Temeljno poslanstvo JSKD je skrb za filmsko kulturo, ki se začne s filmsko vzgojo mladih in nadaljuje z izobraževanjem zahtevnejših ljubiteljev filma. Festivali, izobraževanja, seminarji in delavnice, ki jih vodijo priznani slovenski in tuji strokovnjaki, vključujejo načrtovanje produkcije, scenaristično zasnov, dramaturgijo, režijo, kamero, lučni in igralski studio, montažo, skratka vse nujne in kreativne elemente, ki sestavljajo film ali video.

Do leta 2020 bo filmska dejavnost osredotočena na izvirne načine prenosa kakovostnih znanj (tudi prek študijskega centra), veččin in vsebin, ki so uporabne v umetniški/medijski produkciji, s katerimi želi JSKD dvigniti konkurenčnost na kulturnem trgu in dopolniti mrežo kakovostnih klubov in društev. Sklad bo skušal mlade pritegniti z novimi zanimivimi projekti in festivali, ki bodo omogočili razvoj njihovih potencialov.

Ples

JSKD s plesno dejavnostjo spodbuja zanimanje za plesno umetnost in pedagogiko sodobnega plesa. Vsem, ki plešejo, želijo plesati ali poučevati ples, ponuja strokovno podporo. Ob tem skrbi za pretok in izmenjavo informacij v slovenskem in mednarodnem prostoru, organizira plesne delavnice in seminarje, spodbuja plesno ustvarjanje in zagotavlja pogoje za predstavljanje skupin in posameznikov. Tako JSKD oblikuje festivalsko in izobraževalno ponudbo, katere osnovni cilj je razvoj plesne ustvarjalnosti otrok in mladih ter strokovna usposobljenost njihovih mentorjev po vsej Sloveniji.

Do leta 2020 bo plesna dejavnost osredotočena na razvoj v regijah, v katerih plesna dejavnost ni razvita, na nadaljnji razvoj pedagogike (tudi v okviru študijskega centra vzgojiti kakovostne plesne pedagoge) in krepitev mednarodnega sodelovanja (izmenjava plesnih skupin z evropskimi državami, razvoj mednarodnega tekmovanja mladih plesnih ustvarjalcev, aktivno delovanje v okviru mednarodne organizacije daCi – Dance and a Child International).

Likovni programi

Likovna dejavnost JSKD povezuje ljubiteljsko, profesionalno in institucionalno likovno kulturo. S pomočjo stroke ustvarja pogoje za kreativno delovanje, širi splošno likovno razgledanost in spodbuja k individualnemu ustvarjanju. JSKD se posveča klasičnim likovnim panogam in novim medijem, likovni teoriji in zgodovini likovne umetnosti, povezuje pa se tudi z drugimi področji. Organizira izobraževanja in razstave, izdaja priročnike, svetuje in posreduje strokovno pomoč. Delavnice, tečaji in seminarji so organizirani tako, da se lahko udeleženci v daljšem časovnem obdobju sistematično poglobljajo v eno samo temo ali pa prehajajo s področja na področje in si tako širijo likovno obzorje.

Do leta 2020 bo likovna dejavnost osredotočena na večjo dostopnost kakovostnih izobraževalnih programov in vzpostavitev mreže regijskih izobraževalnih centrov z ustreznimi prostori in opremo. Cilji bodo dvig kakovostne ravni likovne produkcije (bienalne

državne tematske razstave, porast sodelujočih v izobraževalnem segmentu projekta – na regijskih seminarjih in delavnicah) **in društvenih, območnih in regijskih razstav.**

Literatura

JSKD s programi literarne dejavnosti spodbuja ustvarjalnost, širi znanja in obzorja, razvija bralno in jezikovno kulturo. Pri oblikovanju lastnega odnosa do literature pomaga vsem generacijam: od najmlajših do najstarejših, pa tudi tistim, ki ne pišejo v slovenščini, ampak v svojem maternem jeziku. JSKD pripravlja literarne natečaje, srečanja, delavnice in kolonije, literarne in prevajalske šole, literarna branja, okrogle mize, izdaja reviji Mentor in večjezične Paralele ter zbirke Prvenke, Mentorjeva prevajalnica, Priročniki, zbornik V zavetju besede in druge priložnostne publikacije.

Do leta 2020 bo literarna dejavnost osredotočena na izobraževanje strokovnih spremljevalcev, mentorjev in selektorjev v okviru študijskega centra (literarna šola za mentorje, pridobivanje certifikatov znanja za vse literarne mentorje in selektorje z izpiti na JSKD), mednarodno uveljavljenost Festivala mlade literature Urška (odmevnost v medijih zaradi udeležbe na mednarodnih festivalih, knjižne prvence uršljanov promovirati na knjižnih sejmih v Sloveniji in tujini – prevodi) in nadgradnjo revije Mentor. Revija mora postati stopnica v profesionalni svet literature za vse neuveljavljene literate, sodelovanje z družboslovnimi fakultetami, revijo uvrstiti v obvezne sezname branja.

Prednostne naloge nacionalne mreže koordinacij

JSKD ima 59 območnih izpostav povezanih v deset regijskih koordinacij, ki so osnova za organizacijo in izvedbo regijske ravni prireditev in izobraževanj. Programski presežki, izbrani s selekcijami na območni ravni, se tako promovirajo v sklopu regijskega programa JSKD. To je vmesna stopnja programske organiziranosti med osnovnim programom območnih izpostav in programom na državni ravni.

V zadnjih desetih letih je JSKD krepil regijski program, povezoval različne kulturne akterje in dodajal nove možnosti in vsebine za društva, skupine in posameznike. Aktualnost projektov v regijski shemi ohranja občutljivo ravnovesje in skrbi za vzdrževanje strokovnih standardov ljubiteljske kulture in možnosti napredovanja za najboljše. Koordinacije so enakomerno razporejene po Sloveniji in odgovarjajo na potrebe regijskega programa.

Regijsko povezovanje zavira dejstvo, da Slovenija ni regijsko organizirana, kar posledično pomeni velike težave pri financiranju in priznavanju tega programa, saj živi v politično nedefiniranem prostoru. Iz tega sledi, da je oteženo postavljanje skupnih programskih in organizacijskih standardov na tej ravni.

Skupni cilji vseh koordinacij nacionalne mreže do leta 2020

1. Formalizirati, optimizirati in uveljaviti organizacijsko krepitev regijske ravni
2. Uveljaviti enotne strokovne standarde na ravni vseh regijskih koordinacij
3. Ohraniti obseg ter dvigniti kakovost in prepoznavnost regijskega programa
4. Prek regijskih študijskih centrov oblikovati projekte, ki bodo zagotovili povečevanje vključenosti mladih in utrdili prepoznavnost izobraževanj JSKD

Pregled stanja in usmeritev po koordinacijah

Koordinacija Gorenjska

V koordinacijo je vključenih sedem območnih izpostav: Domžale, Jesenice, Kamnik, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič. Koordinacija Gorenjska pokriva ljubiteljsko kulturno dejavnost v 18 občinah. Dobro razvite, organizirane in relativno povezane so vse dejavnosti ljubiteljske kulture.

Do leta 2020 bo koordinacija Gorenjska osredotočena na spodbujanje treh dejavnosti: literarne (vsako leto izid in predstavitev vsaj ene knjige s področja leposlovja in obdržanje gorenjske literarne Revije Sejalec) video in filmske (rast video in filmske produkcije) in lutkovne dejavnosti.

Koordinacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje

Koordinacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje zajema območne izpostave Novo mesto, Trebnje, Črnomelj, Metlika, Brežice, Krško in Sevnica. Izpostave zagotavljajo kakovostne produkcije lastnih prireditev in izobraževanj, sodelujejo in nudijo pomoč kulturnim društvom ter njihovim zvezam in se uspešno povezujejo v koprodukcijah z drugimi kulturnimi ustanovami.

Do leta 2020 bo koordinacija Dolenjska, Bela krajina in Posavje osredotočena na prepoznavanje in spodbujanje mladinskega gledališča (povezati gimnazije Brežice, Črnomelj in Novo mesto in ustvariti trajne izmenjave ter prepoznaven regijski festival). Skrbela bo tudi za porast literarne dejavnosti – oblikovala bo Literarne ustvarjalnice, namenjene mladim literatom vse leto z izobraževalnim in festivalskim modulom. Posebno pozornost bo posvetila prepoznavnosti JSKD v regiji.

Koordinacija Celje

Celjska koordinacija je ena večjih koordinacij in združuje kar devet območnih izpostav (Celje, Laško, Mozirje, Rogaška Slatina, Slovenske Konjice, Šentjur, Šmarje pri Jelšah, Velenje in Žalec).

Do leta 2020 bo koordinacija Celje osredotočena na krepitev filmske dejavnosti (Celjski filmski festival (večja udeležba, kakovost, promocija), sodelovanje večine srednjih šol v Celju, izobraževanje za osnovnošolce, filmska produkcija v osnovnih šolah (vsaj 50 % pokritost osnovnih šol v regiji)). Uvedla bo sistem izmenjave najboljših ljubiteljskih produkcij v regiji (vsaj ena produkcija v eni izpostavi mora letno gostovati na področju druge izpostave – poleg rednega programa regijskih srečanj) in pripravila celovito ponudbo programov izbranih ljubiteljskih skupin za turistično ponudbo zdravilišč v regiji.

Koordinacija Severna Primorska

Pod koordinacijo delujejo območne izpostave Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica in Tolmin. Izpostave so uveljavljen nosilec, organizator in soorganizator kulturnih programov in projektov, izobraževalnih vsebin in pomemben posrednik programov kulturnega ustvarjanja in poustvarjanja. Koordinacija spodbuja in podpira ustvarjalnost pripadnikov drugih narodov in narodnosti. V programskih in izvedbenih usmeritvah območno sega v furlanski, italijanski in slovenski zamejski prostor, v katerem uspešno usklajuje vse specifične posameznih entitet.

Do leta 2020 bo koordinacija Severna Primorska osredotočena na porast lutkovnih skupin, pripravo in objavo projektne razpisa za vsa društva v regiji (prenos finančnih sredstev občin) in v vključevanje mladih v projekte s področja vizualnih komunikacij (šola vizualnega komuniciranja).

Koordinacija Južna Primorska

V koordinacijo so vključene območne izpostave Koper, Piran, Ilirska Bistrica, Postojna, Sežana in Izola. Odlikuje jo ustvarjalen pristop in povezovanje vseh dejavnosti za ohranjanje dosežene kulturne ravni posameznega območja in regije.

Do leta 2020 bo koordinacija Južna Primorska osredotočena na dostopnost kulturne raznolikosti (pokritost vseh področij dejavnosti in njihovo prepletanje), s poudarkom na

povečanju ponudbe za mlade (uporaba sodobnih načinov komuniciranja, dnevi ustvarjalnosti mladih, kulturni dnevi, srečanja, izobraževanja, izmenjava produkcij) **in porastu gledališke in lutkovne dejavnosti** (izobraževanje mentorjev v osnovnih šolah, tematska srečanja, vikend seminarji).

Koordinacija Koroška

V koordinacijo so vključene območne izpostave Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem in Slovenj Gradec. Vse izpostave zagotavljajo strokovno in organizacijsko pomoč ljubiteljskim kulturnim društvom v regiji in so uveljavljeni nosilci, organizatorji in soorganizatorji neinstitucionalnih kulturnih dogodkov. Na vseh izpostavah se izvajajo vsi programi, od lokalnih, območnih in regijskih do državnih.

Do leta 2020 bo koordinacija Koroška osredotočena na dvig kakovosti otroških in mladinskih pevskih zborov (izobraževanja in zanimivi projekti za mlade pevce) **in na oživitev plesne dejavnosti** (izobraževanja, srečanje plesnih skupin Koroške, povezovalni projekti).

Koordinacija Osrednja Slovenija

Koordinacijo sestavlja enajst območnih izpostav, Ljubljana, Ljubljana okolica, Ribnica, Kočevje, Cerknica, Logatec, Vrhnika, Ivančna Gorica, Litija, Zagorje ob Savi, Trbovlje. Izpostave se vključujejo v lokalno kulturno dogajanje in so pomembni člani lokalnega kulturnega prostora.

Do leta 2020 bo koordinacija Osrednja Slovenija osredotočena na vključitev otroške in mladinske likovne ustvarjalnosti v skupni program in njeno tematsko nadgradnjo (realizacija najmanj štirih območnih likovnih razstav in likovne razstave), **na krepitev filmske ustvarjalnosti mladih v vzgojno-izobraževalnih institucijah in kulturnih društvih in preplet elementov kulturne dediščine z umetnostno obrtjo** (Artmarket – razstavní dan izbranih izdelkov umetnostne obrti, ki jo zaznamuje kulturna dediščina).

Koordinacija Maribor

Koordinacija Maribor povezuje območne izpostave Maribor, Pesnica in Ruše. Njeni programi so usmerjeni v piramidalni pregled dejavnosti, ki zajemajo vse generacije, od najmlajših do najstarejših.

Do leta 2020 bo koordinacija Maribor osredotočena na dvig kakovosti in pomladitev odraslih pevskih zborov (izvedba izobraževanj dirigentov in pevcev, programski posveti, seminarji dirigiranja in vokalne tehnike), **na porast lutkovne dejavnosti** (izobraževanje mentorjev v osnovnih šolah, predvsem na vikendseminarjih iz lutkovnih veščin, tehnik in igre), **dvig strokovne ravni mentorjev plesnih skupin in splošno približevanje ljubiteljske kulture mladim.**

Koordinacija Ptuj

Ptujska koordinacija zajema območne izpostave Ormož, Lenart, Slovenska Bistrica in Ptuj. Izpostave sodelujejo z lokalnimi skupnostmi, osnovnimi in glasbenimi šolami ter javnimi zavodi. Regijska srečanja se selijo iz izpostave v izpostavo, skrbijo za nenehno izmenjavo prireditev in s tem omogočajo raznovrstnost dogodkov na širšem območju regije.

Do leta 2020 bo koordinacija Ptuj osredotočena na krepitev plesne dejavnosti (promocija dejavnosti, večja raznolikost), lutkovne dejavnosti in otroških/mladinskih gledaliških skupin.

Koordinacija Pomurje

Pomurska koordinacija obsega izpostave Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota. Z vsemi društvi in sekcijami dobro sodelujejo in jim aktivno pomagajo pri organizaciji prireditev.

Do leta 2020 bo koordinacija Pomurje osredotočena na ohranjanje kakovosti in nadgradnjo na lutkovnem področju in uspešno izvedbo gledališke šole. Prizadevala si bo tudi za samostojno regijsko srečanje odraslih folklornih skupin Pomurja, s katerim naj bi spodbudila porast skupin.

Operativni pogoji delovanja

Splošni operativni cilji JSKD

- 1. Optimizirati izvajanje programov skozi implementacijo regijske ravni, kot je določena v aktu o ustanovitvi, in formalno umestiti študijski center v organizacijsko strukturo**
- 2. Optimizirati poslovanje in delovne procese ter izboljšati notranjo komunikacijo**
- 3. Izboljšati pridobivanje izven proračunskih sredstev in sredstev s strani EU**

Organizacijska struktura JSKD

JSKD je mrežna organizacija, v kateri v sklopu centralne službe na sedežu JSKD delujejo strokovna in podporne službe (finančna, kadrovska, splošna) in 59 območnih izpostav v vseh večjih krajih Slovenije. Za izvedbo regijskega programa se območne izpostave povezujejo v deset regijskih koordinacij, glede na specifične posameznega območja.

V prihajajočem obdobju bodo ključni strateški izzivi JSKD pri zagotavljanju optimalne organizacijske strukture vzpostavitve kakovostne informacijske podpore za boljše obvladovanje prostorske in geografske razpršenosti, izboljšanje regijskega povezovanja znotraj nacionalne mreže, posodobitev sistematizacije, opredelitev minimalnih organizacijskih standardov za izvajanje programov in opredelitev vodil za oblikovanje odnosov z lokalnimi skupnostmi in izvajanje lokalnih programov.

Upravljanje s kadri

Kadrovsko in organizacijsko strukturo JSKD ureja Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest. Cilj pri upravljanju s kadri je obdržati enako število zaposlenih v skladu z omejitvami v javnem sektorju. Ob tem bo sklad poskrbel še za projektno zaposlovanje za določen čas in zaposlovanje iz sredstev lokalnih skupnosti ter drugih virov.

Za ohranjanje dosežene kakovosti dela in strokovnih standardov bo pomembno tudi dodatno izobraževanje in motiviranje zaposlenih. Pri tem bo doktrina vseživljenjskega učenja in izobraževanja še posebej pomembna, če bo JSKD deloval kot razvojno naravnana organizacija. Sklad bo zato skušal poskrbeti za dodatna funkcionalna izobraževanja na rednih letnih srečanjih, na katerih bodo zaposleni pridobivali organizacijska znanja, specifična strokovna znanja, računalniško izpopolnjevanje ipd.

Infrastruktura

Prostori

JSKD upravlja več objektov ali delov objektov, ki so v lasti Republike Slovenije (RS) in so opredeljeni kot javna kulturna infrastruktura. Z vzpostavitvijo študijskega centra bo treba od RS pridobiti nove prostore v upravljanje za izvajanje izobraževalnih programov in zagotavljanje dostopnosti Cudermanove zbirke.

Poleg prostorov v upravljanju ima JSKD v najemu tudi manjšo dvorano na Beethovnovi 5, ki je namenjena zlasti izvajanju izobraževanj, filmskim projekcijam in gledališkimi, literarnimi in drugim dogodkom. V etaži istega objekta se izvajajo likovni programi. Odkup dvorane in likovne delavnice na Beethovnovi 5 v Ljubljani je v načrtu pridobivanja stvarnopravnega premoženja RS.

Prostori, v katerih imajo svoj sedež območne izpostave JSKD, so v lasti lokalnih skupnosti, ki na podlagi zakona o JSKD zagotavljajo brezplačne prostore in skrbijo za investicijsko vzdrževanje. V sodelovanju z lokalnimi skupnostmi je treba vsem območnim izpostavam omogočiti delovanje v ustreznih prostorih, objektih, ki imajo ustrezno infrastrukturo za izvajanje dejavnosti. Za potrebe regijskih študijskih centrov je treba v soglasju z lokalnimi skupnostmi zagotoviti primerne prostore za izvajanje dejavnosti.

Oprema

Poleg osnovne pisarniške opreme je za dejavnost JSKD zelo pomembna računalniška in druga informacijsko-komunikacijska oprema, ki glede na prostorsko razpršenost organizacije pomeni osnovo za nemoteno in usklajeno delovanje. Brez sodobnih komunikacijskih in podatkovnih poti delovanje JSKD kot enotne organizacije ne bi bilo mogoče. Enako pomembna je tudi tehnična – avdiovizualna oprema (oprema za projekcije, ozvočenja ipd.), ki se uporablja za izvedbo programa.

V desetih letih delovanja se je vzpostavil precej enoten standard opremljenosti tako na izpostavah kot tudi v centralni službi JSKD, vpeljane so bile številne e-aplikacije, ki so poenostavile poslovanje in skrajšale delovne procese.

Ustanovitelj bo moral v prihodnje zagotoviti sredstva za opremo, predvsem računalniško in drugo informacijsko opremo, ki je ključna za funkcionalnost prostorsko razpršene mrežne organizacije.

Prizadevali si bomo za pridobitev sredstev za investicije v prostore in opremo (kulturni domovi, tehnični standardi...).

Komuniciranje

Ena od dveh ključnih operativnih prioritet JSKD je vzpostavitev infrastrukture za učinkovito komuniciranje z notranjimi in zunanji javnostmi. Način organizacije in strategijo delovanja na tem področju bo opredelil poseben dokument, Načrt komuniciranja, ki ga bo sklad oblikoval in sprejel predvidoma do konca leta 2015.

Temeljna naloga na področju komuniciranja je vzpostavitev kakovostnih odnosov z vsemi zaposlenimi, preseganje fizičnih oddaljenosti in ozaveščanje notranjih javnosti o skupnih vrednotah, ciljih in načinih delovanja. Z vzpostavljeno komunikacijsko infrastrukturo bo sklad zaposlene po izpostavah in koordinacijah tudi podprl pri svojem delu z lokalnimi deležniki in tako povečal možnosti za izboljšanje kakovosti programa, boljše zavedanje o vlogi in pomenu JSKD v lokalnih skupnostih in večji delež finančnih prispevkov teh skupnosti v odnosu do vseh virov. Posebna naloga komunikacije bo tudi sistematizacija in ureditev aktivnosti pri komuniciranju z zunanji javnostmi, mediji in splošno javnostjo. Ključni cilj tega segmenta komuniciranja bo doseči prepoznavanje

velikega družbenega pomena ljubiteljskih dejavnosti v kulturi in zavedanje o vlogi in aktivnosti JSKD pri tem.

Financiranje

JSKD se bo skladno z Zakonom o Javnem skladu RS za kulturne dejavnosti in Aktom o ustanovitvi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti financiral iz sredstev državnega proračuna za kulturo, sredstev lokalnih skupnosti, lastnih prihodkov, sredstev EU, dotacij in sponzoriranja ter drugih.

Razmerje finančnih sredstev bo vezano na organizacijsko-izvajalsko funkcijo JSKD, sredstva, vezana na kapitalno funkcijo, pa se v finančnih načrtih JSKD ne bodo prikazovala. Slednja obsegajo sredstva za alokacijo za programe kulturnih društev in skupin prek javnih razpisov in pozivov, ki jih JSKD izvaja iz sredstev proračuna RS (javni projektni razpis, javni razpis za etnične skupine, javni razpis za mrežo multimedijskih centrov), in tudi za posamezne lokalne skupnosti (javni programski in projektni razpisi). Do leta 2020 bo JSKD izvajal javne razpise in javne pozive za večino mestnih občin.

Dodatna finančna sredstva so skozi cilje opredeljene v Nacionalnem programu za kulturo (2014-2017) za področje ljubiteljske kulture zagotovljena tudi za ustanovitev in delovanje študijskega centra (program Jamstvo za mlade), za izvedbo medresorskih projektov ter digitalizacijo zborovskega arhivskega gradiva ter drugih arhivskih in knjižničnih gradiv.

Finančna struktura sklada se leta 2015 ne bo bistveno spreminjala, med letoma 2016 in 2020 pa je predvidena stabilnejša rast. Do leta 2020 naj bi bila dosežena višina sredstev kot pred finančno krizo.

Ključne usmeritve na področju financiranja delovanja JSKD vključujejo pridobivanje dodatnih sredstev lokalnih skupnosti in drugih virov skozi stabilnejše financiranje programov območnih izpostav. Pri tem bo sklad usmerjen v vzpostavljanje alokacijske funkcije za vsaj deset odstotkov lokalnih skupnosti oz. za vse mestne občine do leta 2020, vključevanje v evropske projekte, aktivnejše pridobivanje sponzorjev in donatorjev in angažiranje v programih drugih resorjev (denimo šolstvo ali sociala).

Zaključek

S pomembnim poslanstvom, jasno vizijo, postavitvijo prioritet in s strateškim pogledom skladu do leta 2020 postavljamo stabilne okvire

Z dolgoročnimi smernicami opredeljujemo prioritete nacionalne kulturne politike na področju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in verjamemo, da jih bomo s prizadevanji vseh zaposlenih tudi dosegli.

